

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Mediator rem restituendam amittens, num. 9.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

dix obligans ad restitutionem , nempe tamen , etiam si in ceteris casibus sequuntur inusta acceptio , & dominus nisi rem ipsa cum effectu habeat , non presumitur consensisse ad illam transmissionem , nisi sub debuit in tanta tua pietate esse invitus , conditione , quod de facto ad ipsum res ut non consenserit illi eleemosynæ debita perferretur : hæc posterior sententia est certior ; illam priorem non plus restitues , quam debes , ad quod audeo , propter authores eam sequentes , jus Iustitiae nunquam obligat , ut dixi improbabilitatis condemnare .

Cenedo de paupertate Reli. d. 634. Cato , quia dares nunc pecuniam illam ablatam , & insuper dedisti bonum illicens , hanc esse sententia tutæ in praxi . Less. iudiciale eleemosynæ , quod jam l. 2. c. 16. dub. 6. n. 67. dicit , non esse omnino cessit pro lucro spirituali domini , ergo improbabilem . *Fill. f. 1. tr. 32. c. 5. nu. 135.* semper excederes in restituendo : id Rodr. Petr. Nav. citati à Dic. mox citando quod pari modo esset , si solam partem n. 114. *Dian. p. 2. tr. 17. ref. 2.* e Less. l. c. pretij iterum restituueres : nam semper n. 65. *Reb. l. 2. de rest. q. 13. sec. 3. nu. 11.* Mol. hæc pars erit supra id , quod debes , cum t. 3. d. 754. nu. 2. quando per Confessarium , bonum illud spirituale eleemosynæ Tol. Nav. aliquæ apud Dia. l. c. quibus adde Delug. l. 1. de just. d. 21. sec. 5. à n. 59. *Di- cast. l. c. n. III. juncto v. 113.* f sup. li. 6. c. 4. 6. 3. n. 22.

Restitutio cum errore facta ex consilio Confessarij.

8. Ex dictis , quid statuas de sequenti difficultate , quæ tertio mihi loco proposita est ? confessarius bona fide tibi indicit , ut vestes , vel pecuniam pauperibus , tu promptè exequaris , illasq; pauperibus ad assēm distribuisti ; mox , sive idem confessarius , re melius perspensa , sive aliis doctor tibi advertit , incautum fuisse consilium , quia cum sciretur dominus , domino res sua debebatur ; obligaberisne ad iterum vero obligari , sequitur ex dictis in posteriore dum est h. Mediator autem ille semper sententia relata num. præcedenti : sed per obligabitur muneri suo satisfacere :

Mediator rem restituendam amittens.

9. Denique duæ mihi hic addenda occurunt non dissimiles difficultates . Prior , quid nimirum in voto , & juremento ? vovi cum juramento calicem , vel pecuniam domui Lauretanæ : misericordiam per hominem , quem fidelem judicabam , sed ipse illa fibi clanculum usurpavit : obligorne ego , cum id rescivero , iterum mittere ?

Respondeo , scio , aliquos g te obligare ; verum hoc bona fide procedenti nimis durum . Satis enim in re morali ex Dei benignitate , à te votum seu jure ramentum fuisse adimplatum per ille obligari , sequitur ex dictis in posteriore dum est h. Mediator autem ille semper sententia relata num. præcedenti : sed per obligabitur muneri suo satisfacere :

ni faciat, peccabit, non contra votum; nullo modo nunc debet cedere in dampnum Ecclesie; quia non amittitur res, quae sit sub Ecclesie dominio. Id quod *hh*, quia usurpat res divino cultui ad dictas.

g alijque apud Dian. p. 10. tr. 16. ref. 97. h Dian. ib. citans P. Tancredi. hh Fag. Eccl. præc. 2. li. 4. c. 4. à nu. 8. & alij Relig. tr. 4. lib. 2. d. 13. q. 4. n. 32. m Diana p. 10. tr. 16. ref. 97. num. 23.

10. Inquiret curiosus: si sine culpa mediator illas amittat, obligabiturne ad aliquid? respondeo, si amittat calicem vel quid simile, in individuo acceptum, ad nihil obligo: quia ipse non obligatur ex voto, vel juramento; hoc enim parit solum personalem obligationem in voente, vel jurante; non ex re accepta, quia eam amisit; non ex iusta acceptance, quia nullam commisit, vel certe non gravem culpam, ut supponimus; excipe, nisi forte se per contractum obligasset, quod rarissimum est. At vero si amittat pecuniam, vel simile quid functionem recipiens, distinguendum est: si enim amisit eamdem pecuniam v. g. vel totum cumulum pecuniarum, in quo erat & ipsius, & voventis pecunia, ad nihil obligabitur, propter rationem modo dictam, & de hoc casu solum meminit P. Tancredi allatus à Diana m, dum mediatorem amittentem casu pecuniam, ab omni onere liberat: quod si amittat aliam pecuniam, quia nimis illam voventis, in proprios usus v. g. expedit, vel forte domi depositam habet, tunc (cum amittat suā pecuniam) obligabitur vel depositā, vel illi æquivalē-

i Tancredi mox citandus, ducto argu-

mento ex c. licet, de voto. l Tancredi de

Fag. Eccl. præc. 2. li. 4. c. 4. à nu. 8. & alij

Relig. tr. 4. lib. 2. d. 13. q. 4. n. 32. m Dia-

na p. 10. tr. 16. ref. 97.

Restitutio doni, mortuo donatore.

11. Posterior difficultas per hanc occasionem explicanda, hujusmodi est. Titius famulo, vel alteri dedit vas argenteum v. g. ut ipsius Titij nomine, dono traderet Cajo: at famulus vel non tradidit, vel tamdiu dare culpabiliter distulit, donec Titius diem suum obseruit, ita ut Cagus doni ignarus, illud ne acceptare quidem potuerit: queritur, ad quid famulus sit urgendus? respondeo, Molina n docet, à famulo duplicata mandatum deberi restitutionem: Cajo enim donatario debet vas estimationem, propter damnum, quod illi intulit, dum donum ei non tradidit, nec saltum significavit, quo potuisset Cagus illud acceptare. Hæredibus vero debet vas, quia cum mandatum Titij non habuerit effectum, & ex alia parte omnem mandatum exspiret morte mandantis, jam nunc vas non pertinebit ad donarium, sed ad hæredes Titij donantis, nisi forte donatio fuerit ad piam causam: tunc enim in favorem animæ presumitur mandatum persistere. Hæc ex Mol. Verum duplicata hæc redditio ad Lauretanam Ecclesiam deferre: probabile, & sufficere, si is reddat vas ratio est, quia amissionis infortunium donatario tantum; ratio est, quia satis

Q q q z est pro-

